

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

۲۱. تصاویری از لایحه بودجه

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۱
مقدمه	۱
۱. بودجه عمومی دولت	۲
۱-۱. درآمدها و هزینه‌های عمومی دولت	۵
۱-۲. واگذاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۰
۱-۳. واگذاری تملک دارایی‌های مالی	۱۴
۲. بودجه استان‌ها	۱۶
۳. ردیف‌های متفرقه	۲۲
۴. درآمدهای اختصاصی	۲۴
۵. بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت	۲۵
منابع و مأخذ	۳۰

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۲۱. تصاویری از لایحه بودجه

چکیده

لایحه بودجه و پیوست‌های آن حاوی جداول مختلفی است که برش‌های گوناگونی از اطلاعات بودجه‌ای را دربردارند.

این گزارش تصاویری کلی از لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ را در اختیار نمایندگان محترم قرار می‌دهد.

مقدمه

بودجه کل کشور از دو بخش «بودجه عمومی دولت» و «بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت» تشکیل می‌گردد.

بودجه کل کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ بالغ بر ۵,۱۰۲/۶ هزار میلیارد ریال است که نسبت به سال ۱۳۹۰ از رشدی معادل ۰/۴ درصد برخوردار است. بودجه عمومی دولت از حیث منابع و مصارف بالغ بر ۱,۶۴۱/۱ هزار میلیارد ریال و بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بالغ بر ۳,۶۵۱ هزار میلیارد هستند که بودجه عمومی دولت نسبت به سال ۱۳۹۰، ۳/۳ درصد کاهش یافته و بودجه شرکت‌های دولتی بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از رشدی معادل ۲/۸ درصد برخوردار بوده است (جدول ۱). علت اصلی کاهش بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال ۱۳۹۰ عمدتاً به دلیل حذف اعتبارات مربوط به هدفمندی یارانه حامل‌های انرژی و واگذاری سهام به صورت جمعی - خرجی به صندوق‌های تأمین اجتماعی، سازمان‌های بازنشستگی و... سازمان تأمین اجتماعی و همچنین تأدیه تعهدات شرکت‌های پیمانکاری است که به ترتیب معادل ۴۰ و ۱۹۵ هزار میلیارد ریال است که در صورت حذف اعتبارات مزبور از قانون بودجه سال ۱۳۹۰ بودجه عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ از رشدی معادل ۱۲/۲ درصد برخوردار خواهد بود.

جدول ۱. خلاصه بودجه کل کشور از حیث منابع و مصارف

(هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
بودجه عمومی دولت	۱,۶۹۷/۲	۱,۶۴۱/۱	-۳/۳
بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت	۳,۵۵۰/۶	۳,۶۵۱/۰	۲/۸
کسر می‌شود ارقام دو بار منظور شده	۱۶۳/۹	۱۸۹/۵	۱۵/۶
بودجه کل کشور	۵,۰۸۳/۹	۵,۱۰۲/۶	۰/۴

۱. بودجه عمومی دولت

منابع عمومی دولت از سه بخش «درآمدها»، «واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای» و «واگذاری دارایی‌های مالی» تشکیل می‌شود و با احتساب درآمدهای اختصاصی منابع بودجه عمومی دولت را شکل می‌دهند.

منابع بودجه عمومی دولت نسبت به سال ۱۳۹۰ با کاهش معادل ۳/۳ درصد مواجه شده که تحت تأثیر حذف هدفمندی یارانه حامل‌های انرژی و واگذاری سهام (جمعی - خرجی) است که در صورت حذف منابع مزبور از بودجه سال ۱۳۹۰ منابع بودجه عمومی در سال ۱۳۹۱ از رشدی معادل ۱۲/۲ درصد برخوردار خواهد بود.

در منابع بودجه عمومی دولت درآمدها و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و درآمدهای اختصاصی دولت به ترتیب از رشدی معادل ۱۲/۲، ۵/۹ و ۳۲/۲ درصد برخوردارند، لکن واگذاری دارایی‌های مالی عمدتاً به دلیل حذف منابع واگذاری سهام با کاهشی معادل ۶۲/۲ درصد مواجه است و سهم آن نیز از منابع بودجه عمومی دولت به ۸ درصد کاهش یافته است. در مقابل سهم درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و درآمدهای اختصاصی نسبت به سال ۱۳۹۰ افزایش یافته و به ترتیب ۴۱/۷، ۳۸/۱ و ۱۲/۲ درصد از منابع بودجه عمومی دولت را تشکیل می‌دهند (جدول ۲).

مصارف عمومی دولت از سه بخش «هزینه‌ها»، «تملک دارایی‌های سرمایه‌ای» و «تملک دارایی‌های مالی» تشکیل می‌شود و با احتساب مصارف از محل درآمدهای اختصاصی مصارف بودجه عمومی دولت را شکل می‌دهند.

در مصارف بودجه عمومی دولت هزینه‌ها و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مصارف از محل درآمد اختصاصی به ترتیب از رشدی معادل ۹/۷، ۹/۴ و ۳۲/۲ درصد برخوردارند. لکن تملک دارایی‌های مالی عمدتاً به دلیل حذف واگذاری سهام (جمعی - خرجی) با کاهشی معادل ۷۵/۴ درصد

مواجه است و سهم آن نیز از مصارف بودجه عمومی دولت کاهش یافته و به ۴/۵ درصد رسیده است. در مقابل سهم هزینه‌ها، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مصارف از محل درآمدهای اختصاصی نسبت به سال ۱۳۹۰ افزایش یافته و به ترتیب ۶۰، ۲۳/۳ و ۱۲/۲ درصد از مصارف بودجه عمومی دولت را تشکیل می‌دهند (جدول ۳).

جدول ۲. منابع بودجه عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل منابع بودجه عمومی	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل منابع بودجه عمومی	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
درآمدها	۶۱۰	۳۶/۰	۶۸۴/۷	۴۱/۷	۱۲/۲
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۵۹۰/۷	۳۴/۸	۶۲۵/۷	۳۸/۱	۵/۹
واگذاری دارایی‌های مالی	۳۴۵/۱	۲۰/۳	۱۳۰/۶	۸/۰	-۶۲/۶
جمع منابع عمومی دولت	۱,۵۴۵/۸	۹۱/۱	۱,۴۴۱/۰	۸۷/۸	-۶/۸
درآمدهای اختصاصی دولت	۱۵۱/۴	۸/۹	۲۰۰/۱	۱۲/۲	۲۲/۲
جمع کل منابع بودجه عمومی دولت	۱,۶۹۷/۲	۱۰۰	۱,۶۴۱/۱	۱۰۰	-۳/۳

جدول ۳. مصارف بودجه عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل مصارف بودجه عمومی	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل مصارف بودجه عمومی	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
هزینه‌ها	۸۹۷/۹	۵۲/۹	۹۸۵/۱	۶۰	۹/۷
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	۳۴۹/۷	۲۰/۶	۳۸۲/۵	۲۳/۳	۹/۴
تملك دارایی‌های مالی	۲۹۸/۲	۱۷/۶	۷۳/۴	۴/۵	-۷۵/۴
جمع مصارف عمومی دولت	۱,۵۴۵/۸	۹۱/۱	۱,۴۴۱/۰	۸۷/۸	-۶/۸
از محل درآمد اختصاصی	۱۵۱/۴	۸/۹	۲۰۰/۱	۱۲/۲	۲۲/۲
جمع کل مصارف بودجه عمومی دولت	۱,۶۹۷/۲	۱۰۰	۱,۶۴۱/۱	۱۰۰	-۳/۳

در اجزای منابع عمومی دولت منابع حاصل از هدمندی یارانه حامل‌های انرژی کلاً حذف و منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی معادل ۶۳/۸ درصد نسبت به سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است. درحالی که سایر منابع افزایش یافته‌اند که در این میان منابع حاصل از مابه‌التفاوت فروش ارز با ۹۳۲ درصد و منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی با ۶/۹ درصد به‌ترتیب بیشترین و کمترین رشد را دارا هستند. اگر چه بیشترین سهم منابع در سال ۱۳۹۱ مربوط به منابع حاصل از

نفت خام و فرآورده‌های نفتی با ۴۲/۴ درصد و کمترین آن مربوط به منافع حاصل از استفاده از موجودی حساب ذخیره ارزی با ۰/۷ درصد می‌باشد، در این میان سهم منابع مالیاتی نیز از ۲۶/۲ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۳۱/۸ درصد در سال ۱۳۹۱ افزایش یافته است (جدول ۴).

در اجزای مصارف عمومی دولت سهم اعتبارات ملی و استانی به‌ترتیب از ۵۰/۷، ۶/۴ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۶۹/۴ و ۸/۶ درصد در سال ۱۳۹۱ افزایش یافته درحالی که سهم ردیف‌های متفرقه و تملک دارایی‌های مالی از ۴۲/۹ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۲۲ درصد در سال ۱۳۹۱ کاهش یافته است و در عین حال با رشد منفی معادل ۵۲/۴ درصد مواجه بوده است که عمدتاً مربوط به تملک دارایی‌های مالی به‌دلیل حذف اعتبارات واگذاری سهام شرکت‌های دولتی (جمعی - خرجی) می‌باشد (جدول ۵).

بودجه عمومی دولت در قالب سه تراز کلی آرایش می‌یابد که شامل تراز عملیاتی (تفاوت درآمدها و هزینه‌ها)، خالص دارایی‌های سرمایه‌ای (تفاوت واگذاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) و خالص دارایی‌های مالی (تفاوت واگذاری و تملک دارایی‌های مالی) است.

تراز عملیاتی و درواقع کسری بودجه عمومی دولت در بخش مصارف هزینه‌ای علیرغم تأکید بر کاهش آن در قوانین برنامه‌های توسعه از ۲۸۷/۹ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۰ به ۳۰۰/۴ هزار میلیارد ریال و با رشدی معادل ۴/۳ درصد در سال ۱۳۹۱، افزایش یافته است (جدول ۶).

جدول ۴. تفکیک منابع عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
منابع مالیاتی	۴۰۴/۴	۲۶/۲	۴۵۷/۷	۳۱/۸	۱۳/۲
منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی	۵۷۱/۱	۳۶/۹	۶۱۰/۵	۴۲/۴	۶/۹
منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی	۲۹۰/۰	۱۸/۸	۱۰۵/۰	۷/۳	-۶۳/۹
منابع حاصل از هدفمندی یارانه حامل‌های انرژی	۴۰/۰	۲/۶	-	-	-۱۰۰
منابع حاصل از استفاده از موجودی حساب ذخیره ارزی	۱۰/۰	۰/۶	۱۰/۰	۰/۷	-
مابه‌التفاوت نرخ فروش ارز حاصل از فروش نفت خام و میعانات گازی	۵/۰	۰/۳	۵۱/۶	۲/۶	۹۳۲
سایر منابع	۴۸۶/۳	۳۱/۶	۲۰۶/۲	۱۴/۲	۴۲/۴
حجم منابع عمومی دولت	۱,۵۴۵/۸	۱۰۰	۱,۴۴۱/۰	۱۰۰	-۶/۸

جدول ۵. تفکیک مصارف عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
اعتبارات ملی	۷۸۳/۲	۵۰/۷	۱,۰۰۰/۶	۶۹/۴	۲۷/۷
اعتبارات استانی	۹۸/۳	۶/۴	۱۲۴/۳	۸/۶	۲۶/۴
ردیف‌های متفرقه و تملک دارایی‌های مالی	۶۶۴/۳	۴۲/۹	۳۱۶/۱	۲۲/۰	-۵۲/۴
جمع مصارف عمومی دولت	۱,۵۴۵/۸	۱۰۰	۱,۴۴۱/۰	۱۰۰	-۶/۸

جدول ۶. وضعیت تراز مالی در گروه‌های سه‌گانه بودجه عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
تراز عملیاتی (هزینه)	-۲۸۷/۹	-۳۰۰/۴	۴/۳
خالص دارایی‌های سرمایه‌ای	۲۴۰/۹	۲۴۳/۲	۰/۹
خالص دارایی‌های مالی	۴۷	۵۷/۲	۲۱/۷

۱-۱. درآمدها و هزینه‌های عمومی دولت

درآمدها

درآمدهای دولت از اقلام «درآمدهای مالیاتی»، «درآمدهای حاصل از مالکیت دولت»، «درآمدهای حاصل از فروش کالا و خدمات»، «درآمدهای حاصل از جرائم و خسارات» و «درآمدهای متفرقه» تشکیل شده است.

درآمدهای دولت در سال ۱۳۹۱ معادل ۶۸۴/۷ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده که نسبت به سال ۱۳۹۰ از رشدی معادل ۱۲/۲ درصد برخوردار است. در این میان درآمدهای حاصل از مالکیت دولت، فروش کالا و خدمات و جرائم و خسارات کاهش یافته و درآمدهای مالیاتی و متفرقه افزایش یافته‌اند که بیشترین رشد مربوط به درآمدهای متفرقه با ۲۷۲/۴ درصد می‌باشد. همچنین سهم درآمدهای مالیاتی دولت از ۶۶/۳ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۶۶/۸ درصد و سهم درآمدهای متفرقه از ۳/۱ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۲۰/۱ درصد در سال ۱۳۹۱ افزایش یافته‌اند که این امر ناشی از منظور نمودن درآمد حاصل از فروش ارز در ردیف درآمدهای متفرقه می‌باشد (جدول ۷).

در بخش درآمدها منابع حاصل از هدفمندسازی یارانه حامل‌های انرژی حذف و درآمد حاصل از خدمات قضایی نیز از رشد منفی برخوردار بوده است. بیشترین رشد درآمدها مربوط به درآمد حاصل از مابه‌التفاوت نرخ فروش ارز حاصل از فروش نفت خام و فرآورده‌های نفتی است که از ۵

هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۰ به ۵۱/۶ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۱ افزایش یافته است. سهم مالیات اشخاص حقوقی از کل درآمدها نسبت به سال ۱۳۹۰ با کاهش مواجه بوده و از ۲۸/۴ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۲۷/۲ درصد در سال ۱۳۹۱ رسیده است اگرچه این درآمد از رشدی معادل ۷/۹ درصد برخوردار است (جدول ۸).

سهم درآمدهای ملی نسبت به کل درآمدها ۵۷/۶ درصد و سهم درآمدهای استانی ۴۲/۴ درصد در سال ۱۳۹۱ است که نسبت به سال ۱۳۹۰ سهم درآمدهای ملی کاهش و سهم درآمدهای استانی افزایش یافته است. درآمدهای ملی در سال ۱۳۹۱ با رشد منفی ۶/۲ درصدی مواجه بوده است و درآمدهای استانی از رشدی معادل ۵۲/۷ درصد برخوردار بوده است (جدول ۹).

جدول ۷. تفکیک درآمدهای عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
درآمدهای مالیاتی	۴۰۴/۴	۶۶/۳	۴۵۷/۷	۶۶/۸	۱۳/۲
درآمد حاصل از مالکیت دولت	۱۵۰/۹	۲۴/۷	۱۲۸/۰	۸/۷	-۵/۲
درآمد حاصل از فروش کالا و خدمات	۲۴/۹	۴/۱	۲۴/۰	۳/۵	-۳/۶
درآمدهای حاصل از جرائم و خسارات	۱۱/۳	۱/۸	۶/۱	۰/۹	-۴/۶
درآمدهای متفرقه	۱۸/۵	۳/۱	۶۸/۹	۲۰/۱	۲۷۲/۴
جمع	۶۱۰	۱۰۰	۶۸۴/۷	۱۰۰	۱۲/۲

جدول ۸. ارقام عمده درآمدهای بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
مالیات اشخاص حقوقی	۱۷۳	۲۸/۴	۱۸۶/۶	۲۷/۲	۷/۹
مالیات بر واردات	۹۷/۹	۱۶/۰	۱۱۷/۹	۱۷/۲	۲۰/۴
مالیات بر ارزش افزوده	۴۱/۰	۶/۷	۵۴/۰	۷/۹	۳۱/۷
سود سهام شرکت‌های دولتی	۸۷/۸	۱۴/۴	۹۷/۳	۱۴/۲	۱۰/۹
منابع حاصل از هدفمندی‌سازی یارانه حامل‌های انرژی	۴۰/۰	۶/۵	-	-	-۱۰۰
درآمد حاصل از مالکیت دولت در بخش ارتباطات و فناوری	۱۹/۵	۳/۲	۳۶/۲	۳/۸	۳۴/۳
درآمد حاصل از خدمات قضایی	۷/۰	۱/۱	۶/۶	۱/۰	-۵/۷
مابه‌التفاوت نرخ فروش ارز حاصل از فروش نفت خام و فرآورده‌های نفتی	۵/۰	۰/۸	۵۱/۶	۷/۵	۹۳۲/۰
سایر درآمدها	۱۳۸/۹	۲۲/۸	۱۴۴/۵	۲۱/۱	۴/۰
جمع	۶۱۰	۱۰۰	۶۸۴/۷	۱۰۰	۱۲/۲

جدول ۹. تفکیک ملی و استانی درآمدهای لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
درآمدهای ملی	۴۱۹/۲	۶۸/۷	۳۹۳/۴	۵۷/۶	-۶/۲
درآمدهای استانی	۱۹۰/۸	۳۱/۳	۲۹۱/۳	۴۲/۴	۵۲/۷
جمع	۶۱۰	۱۰۰	۶۸۴/۷	۱۰۰	۱۲/۲

هزینه‌ها

اعتبارات هزینه‌ای بودجه عمومی دولت از اقلام «جبران خدمات کارکنان»، «استفاده از کالا و خدمات»، «هزینه‌های اموال و دارایی»، «یارانه‌ها»، «کمک‌های بلاعوض»، «رفاه اجتماعی» و «سایر هزینه‌ها» تشکیل شده است.

در بخش هزینه‌ها بیشترین سهم از اعتبارات متعلق به جبران خدمات کارکنان و رفاه اجتماعی است که به ترتیب ۳۱/۸ و ۳۰/۷ درصد از اعتبارات هزینه‌ای را تشکیل می‌دهند. هزینه یارانه نیز به دلیل حذف اعتبارات مربوط به هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۳۹۱ از رشد منفی ۱۹ درصدی برخوردار می‌باشد. بیشترین رشد اعتبار نیز مربوط به هزینه کمک‌های بلاعوض است که معادل ۴۶/۴ درصد است (جدول ۱۰).

در هزینه‌ها به تفکیک فصول عملیاتی فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات با رشد ۲۴۹/۲ درصد نسبت به سال ۱۳۹۰ از بیشترین رشد برخوردار بوده و پس از آن فصل بهداشت و سلامت با رشد

۶۸/۸ درصد قرار گرفته است. فصل بازرگانی و تعاون نیز با کاهش مواجه بوده دارای رشد منفی ۳/۲ درصدی می‌باشد.

در سرانه اعتبارات فصول عملیاتی براساس برآورد جمعیت سال ۱۳۸۹ (معادل ۷۴/۷ میلیون نفر) فصول رفاه اجتماعی، آموزش و دفاع از بیشترین سرانه و فصول منابع آب، انرژی و ارتباطات و فناوری اطلاعات از کمترین سرانه برخوردار بوده‌اند (جدول ۱۱).

سهم اعتبارات استانی و ردیف‌های متفرقه نسبت به کل مصارف هزینه‌ای در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال ۱۳۹۰ کاهش یافته و از ۴/۴، ۲۷/۵ درصد به ۴ و ۱۶/۶ درصد رسیده است. سهم اعتبارات ملی با افزایش مواجه و از ۶۸/۱ درصد به ۷۹/۴ درصد افزایش یافته است که در ضمن از بالاترین رشد نسبت به سال ۱۳۹۰ برخوردار بوده و رشدی معادل ۲۷/۸ درصد داشته است. ردیف‌های متفرقه با رشد منفی معادل ۳۳/۹ درصد مواجه بوده است که عمدتاً ناشی از حذف اعتبارات هدفمندی‌سازی یارانه حامل‌های انرژی بوده است (جدول ۱۲).

تراز عملیاتی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نیز علیرغم رشد درآمدها به میزان ۱۲/۲ درصد و هزینه‌ها به میزان ۹/۷ درصد از افزایش ۴/۳ درصدی برخوردار شده است (جدول ۱۳).

جدول ۱۰. تفکیک فصول هزینه لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل هزینه‌ها	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل هزینه‌ها	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
جبران خدمات کارکنان	۲۷۸/۹	۳۱/۱	۳۱۳/۸	۳۱/۸	۱۲/۵
استفاده از کالا و خدمات	۱۱۷/۲	۱۳/۰	۱۳۹/۸	۱۴/۲	۱۹/۳
هزینه‌های اموال و دارایی	۳/۲	۰/۳	۲/۵	۰/۲	-۲۱/۹
یارانه	۱۶۸/۰	۱۸/۷	۱۳۶/۲	۱۳/۸	-۱۹/۰
کمک‌های بلاعوض	۳۹/۲	۴/۴	۵۷/۴	۵/۸	۴۶/۴
رفاه اجتماعی	۲۶۵/۲	۲۹/۵	۳۰۲/۱	۳۰/۷	۱۳/۹
سایر هزینه‌ها	۲۶/۲	۳/۰	۳۳/۳	۳/۵	۲۷/۱
جمع	۸۹۷/۹	۱۰۰	۹۸۵/۱	۱۰۰	۹/۷

جدول ۱۱. اعتبارات هزینه‌ای برحسب امور فصل در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ و مقایسه

(میلیارد ریال)

آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	سرانه جمعیت سال ۱۳۸۹ (هزار ریال)	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	سرانه جمعیت سال ۱۳۸۹ (هزار ریال)	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
امور عمومی	۵۳,۸۶۱/۲	۸۸۲/۵	۶۵,۹۲۷/۸	۷۲۱	۲۲/۴
فصل قانونگذاری	۱,۶۹۴/۵	۲۵/۳	۱,۸۸۷/۶	۲۲/۷	۱۱/۴
فصل اداره امور عمومی کشور	۱۱,۸۴۷/۰	۲۰۱/۵	۱۵,۰۵۸/۰	۱۵۸/۵	۲۷/۱
فصل امور قضایی	۲۰,۷۵۲/۷	۳۵۰/۰	۲۶,۱۴۳/۴	۲۷۷/۸	۲۶/۰
فصل خدمات مالی، فنی و مدیریت و برنامه‌ریزی	۹,۶۱۱/۸	۱۴۲/۹	۱۰,۶۷۵/۵	۱۲۸/۷	۱۱/۱
فصل توسعه علوم و فناوری	۹,۹۵۵/۲	۱۶۲/۸	۱۲,۱۶۳/۳	۱۳۳/۳	۲۲/۲
امور دفاعی و امنیتی	۱۲۰,۵۱۹/۲	۲,۰۰۲/۲	۱۴۹,۵۶۱/۴	۱,۶۱۳/۴	۲۴/۱
فصل دفاع	۸۶,۳۱۱/۲	۱,۴۵۰/۰	۱۰۸,۳۱۳/۷	۱,۱۵۵/۴	۲۵/۵
فصل نظم و امنیت عمومی	۳۴,۲۰۸/۰	۵۵۲/۲	۴۱,۳۴۷/۷	۴۵۸/۰	۲۰/۶
امور اجتماعی و فرهنگی	۴۵۶,۲۰۱/۷	۷,۸۰۹/۲	۵۸۳,۳۴۸/۴	۶,۱۰۷/۱	۲۷/۸
فصل آموزش	۱۴۹,۲۲۷/۷	۲,۴۹۲/۶	۱۸۶,۱۹۵/۰	۱,۹۹۷/۷	۲۴/۸
فصل فرهنگ و هنر و رسانه‌های جمعی و گردشگری	۲۵,۰۹۰/۴	۴۲۶/۹	۳۱,۸۹۱/۸	۳۳۵/۹	۲۷/۱
فصل بهداشت و سلامت	۳۷,۸۷۱/۶	۸۵۶/۱	۶۳,۹۵۱/۰	۵۰۷/۰	۶۸/۸
فصل رفاه و تأمین اجتماعی	۲۴۱,۵۲۰/۸	۳,۹۹۴/۳	۲۹۸,۳۷۴/۵	۳,۲۳۳/۲	۲۳/۵
فصل تربیت بدنی	۲,۴۹۱/۲	۳۹/۳	۲,۹۳۶/۴	۳۳/۳	۱۷/۹
امور اقتصادی	۲۰,۴۰۸/۴	۳۰۶/۹	۲۲,۹۲۵/۳	۲۷۳/۲	۱۱/۰
فصل کشاورزی و منابع طبیعی	۱۱,۴۶۷/۳	۱۷۲/۶	۱۲,۸۹۱/۳	۱۵۳/۵	۱۲/۴
فصل منابع آب	۳/۴	-	۳/۵	-	۱۹/۰
فصل صنعت و معدن	۱,۳۲۱/۴	۲۳/۴	۱,۷۴۷/۵	۱۷/۷	۳۲/۲
فصل محیط زیست	۸۰۲/۷	۱۲/۲	۹۰۸/۶	۱۰/۷	۱۳/۲
فصل بازرگانی و تعاون	۳,۱۶۵/۵	۴۱/۰	۳,۰۶۴/۹	۴۲/۴	-۳/۲
فصل انرژی	۵۴۳/۲	۸/۳	۶۲۲/۳	۷/۳	۱۴/۶
فصل حمل و نقل	۱,۹۷۲/۵	۲۸/۳	۲,۱۱۱/۵	۲۶/۴	۷/۰
فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۲۰/۳	۵/۶	۴۲۰/۱	۱/۶	۲۴۹/۲
فصل مسکن و عمران شهری و روستایی و عشایری	۱,۰۱۴/۱	۱۵/۵	۱,۱۵۵/۶	۱۳/۶	۱۴/۰

جدول ۱۲. هزینه‌ها به تفکیک ملی و استانی و ردیف‌های متفرقه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱

(هزار میلیارد ریال)

در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
اعتبارات ملی	۶۱۱/۹	۶۸/۱	۷۸۲/۰	۷۹/۴	۲۷/۸
اعتبارات استانی	۳۹/۱	۴/۴	۳۹/۸	۴/۰	۱/۸
ردیف‌های متفرقه	۲۴۶/۹	۲۷/۵	۱۶۳/۳	۱۶/۶	-۳۳/۹
جمع	۸۹۷/۹	۱۰۰	۹۸۵/۱	۱۰۰	۹/۷

جدول ۱۳. تراز عملیاتی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
درآمدها	۶۱۰	۶۸۴/۷	۱۲/۲
هزینه‌ها	۸۹۷/۹	۹۸۵/۱	۹/۷
تراز عملیاتی	-۲۸۷/۹	-۳۰۰/۴	۴/۳

۱-۲. واگذاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در واقع منابع حاصل از فروش ثروت ملی مانند (نفت) در دارایی‌های دولت مانند (ساختمان، ماشین‌آلات و زمینی) است و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اعتباراتی است که صرف اجرای طرح‌های عمرانی مانند (ساخت سدها، راه‌ها و...) می‌گردد.

واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۹۱ بالغ بر ۶۲۵/۷ هزار میلیارد ریال است که نسبت به سال ۱۳۹۰ از رشدی معادل ۵/۹ درصد برخوردار است که سهم عمده آن مربوط به منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی می‌باشد که از رشدی معادل ۶/۹ درصد نسبت به سال ۱۳۹۰ برخوردار است (جدول ۱۴).

در منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیرمنقول دولتی منابع حاصل از فروش ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و همچنین سایر منابع با کاهش مواجه بوده و به ترتیب ۱۹/۴ و ۳۲/۶ درصد کاهش یافته‌اند. منابع حاصل از واگذاری اراضی و فروش ماشین‌آلات و تجهیزات به ترتیب از رشدی معادل ۳۵/۵ و ۲ درصد برخوردار بوده‌اند. در کل نیز منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیرمنقول دولتی با کاهش ۲۲/۵ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۰ مواجه است (جدول ۱۵).

در توزیع اعتبارات برحسب فصول هزینه سهم ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و ماشین‌آلات و تجهیزات از کل مصارف نسبت به سال ۱۳۹۰ به ترتیب از ۷۱/۹ و ۱۳/۵ درصد به ۷۵/۳ درصد و

۱۷/۲ درصد افزایش یافته‌اند (جدول ۱۶).

در اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب فصول عملیاتی امور دفاعی و امنیتی با ۱۰۳/۲ درصد رشد از بیشترین رشد و امور عمومی با ۱۰/۷ درصد رشد از کمترین رشد برخوردار بوده‌اند. فصول ارتباطات و فناوری اطلاعات، رفاه و تأمین اجتماعی و دفاع از رشدی بیش از ۱۰۰ درصد برخوردار بوده‌اند.

در سرانه اعتبارات فصول عملیاتی براساس برآورد جمعیت سال ۱۳۸۹ (معادل ۷۴/۷ میلیون نفر) فصول حمل‌ونقل، منابع آب و مسکن و عمران شهری و روستایی از بیشترین سرانه و فصول قانونگذاری، محیط زیست و بازرگانی و تعاون از کمترین سرانه برخوردار بوده‌اند (جدول ۱۷).

جدول ۱۴. واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی	۵۷۱/۱	۹۶/۷	۶۱۰/۵	۹۷/۶	۶/۹
منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیرمنقول دولتی	۱۹/۶	۳/۳	۱۵/۲	۲/۴	-۲۲/۵
جمع	۵۹۰/۷	۱۰۰	۶۲۵/۷	۱۰۰	۵/۹

جدول ۱۵. اجزای منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیرمنقول دولتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱

(میلیارد ریال)

نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
منابع حاصل از واگذاری اراضی	۱,۳۹۰	۷/۱	۱,۸۸۳	۱۲/۴	۳۵/۵
منابع حاصل از فروش ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی	۷,۴۴۵/۰	۳۸/۰	۵,۹۸۲/۵	۳۹/۵	-۱۹/۷
منابع حاصل از فروش ماشین‌آلات و تجهیزات	۱۰۶/۰	۰/۵	۱۰۸/۱	۰/۷	۲/۰
سایر منابع	۱۰,۶۵۲/۴	۵۴/۴	۷,۱۸۳/۰	۴۷/۴	-۳۲/۶
جمع	۱۹,۵۹۳/۴	۱۰۰	۱۵,۱۵۶/۶	۱۰۰	-۲۲/۵

جدول ۱۶. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب فصول هزینه لایحه بودجه سال ۱۳۹۱

در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی	۲۵۱,۴۲۵/۸	۷۱/۹	۲۸۸,۰۸۱/۸	۷۵/۳	۱۴/۶
ماشین‌آلات و تجهیزات	۴۷,۱۴۳	۱۳/۵	۶۵,۶۰۹/۸	۱۷/۲	۲۹/۲
سایر دارایی‌های ثابت	۲,۱۶۸/۶	۰/۶	۲,۶۲۶	-/۷	۲۱/۰
استفاده از موجودی انبار	۱۶/۵	-	۲۷۷/۶	-/۱	۱,۵۸۲/۴
اقلام گرانبها	۷۴/۳	-	۸۱/۳	-	۹/۴
زمینی	۲,۱۷۱/۶	۰/۶	۲,۴۹۰/۰	-/۷	۱۴/۷
سایر دارایی‌های تولید نشده	۴۶,۷۴۹/۸	۱۳/۴	۲۳,۳۵۶/۰	۶	-۵۰
جمع	۳۴۹,۷۴۹/۴	۱۰۰	۳۸۲,۵۲۲/۵	۱۰۰	۹/۴

جدول ۱۷. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب امور - فصل در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱

و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	سرانه جمعیت سال ۱۳۸۹ (هزار ریال)	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	سرانه جمعیت سال ۱۳۸۹ (هزار ریال)	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
امور عمومی	۱۴,۹۲۲/۷	۱۹۹/۸	۱۶,۵۲۶/۸	۲۲۱/۲	۱۰/۷
فصل قانونگذاری	۲,۰۱۳/۸	۲۷/۰	۴۷۲/۶	۶/۳	-۷۶/۵
فصل اداره امور عمومی کشور	۵,۱۰۰/۵	۶۸/۳	۴,۴۴۷/۰	۵۹/۵	-۱۲/۸
فصل امور قضایی	۴,۰۹۲/۸	۵۴/۸	۵,۶۶۵/۹	۷۵/۸	۲۸/۴
فصل خدمات مالی، فنی و مدیریت و برنامه‌ریزی	۲,۱۱۷/۷	۲۸/۳	۳,۳۹۲/۴	۴۵/۴	۶۰/۲
فصل توسعه علوم و فناوری	۱,۵۹۷/۹	۲۱/۴	۲,۵۴۸/۹	۳۴/۱	۵۹/۵
امور دفاعی و امنیتی	۴,۴۴۵/۴	۵۹/۵	۹,۰۳۳/۶	۱۲۰/۹	۱۰۳/۲
فصل دفاع	۲,۲۸۸/۸	۳۰/۶	۵,۳۰۹/۱	۷۱/۱	۱۳۲
فصل نظم و امنیت عمومی	۲,۱۵۶/۶	۲۸/۹	۳,۷۲۴/۵	۴۹/۸	۷۲/۷
امور اجتماعی و فرهنگی	۴۶,۵۵۳/۲	۶۲۳/۲	۶۹,۵۰۳/۷	۹۳۰/۴	۴۹/۳
فصل آموزش	۲۳,۱۹۶/۳	۳۱۰/۵	۳۰,۵۵۰/۹	۴۰۹/۰	۳۱/۷
فصل فرهنگ و هنر و رسانه‌های جمعی و گردشگری	۸,۸۰۳/۹	۱۱۷/۹	۱۵,۳۹۴/۳	۲۰۶/۱	۷۴/۸
فصل بهداشت و سلامت	۷,۹۱۰/۰	۱۰۵/۹	۱۲,۵۱۲/۳	۱۶۷/۵	۵۸/۲
فصل رفاه و تأمین اجتماعی	۱,۰۴۸/۸	۱۴/۰	۳,۰۸۰/۷	۴۱/۲	۱۹۳/۷
فصل تربیت بدنی	۵,۵۹۴/۲	۷۴/۹	۷,۹۶۵/۵	۱۰۶/۶	۴۲/۴
امور اقتصادی	۱۶۴,۵۲۵	۲,۲۰۲/۵	۲۰۷,۸۵۷/۵	۲,۷۸۲/۶	۲۶/۳
فصل کشاورزی و منابع طبیعی	۱۲,۷۲۵/۵	۱۷۰/۴	۱۶,۶۲۵/۹	۲۲۲/۶	۳۰/۶

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	سرانه جمعیت سال ۱۳۸۹ (هزار ریال)	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	سرانه جمعیت سال ۱۳۸۹ (هزار ریال)	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
فصل منابع آب	۴۲,۳۵۶/۹	۵۶۷/۰	۴۹,۳۵۵/۰	۶۶۰/۷	۱۶/۵
فصل صنعت و معدن	۶,۳۱۹/۰	۸۴/۶	۹,۹۶۵/۸	۱۳۳/۴	۵۷/۷
فصل محیط زیست	۹۱۰/۶	۱۲/۲	۱,۴۴۴/۱	۱۹/۳	۵۸/۶
فصل بازرگانی و تعاون	۲,۰۰۷/۱	۲۶/۹	۲,۵۳۱/۵	۳۳/۹	۲۶/۱
فصل انرژی	۱۲,۷۴۰/۲	۱۷۰/۵	۱۶,۰۶۶/۰	۲۱۵/۱	۲۶/۱
فصل حمل و نقل	۵۲,۳۱۱/۵	۷۰۰/۳	۶۳,۳۷۳/۵	۸۴۸/۴	۲۱/۱
فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات	۳۴۸/۸	۴/۷	۳,۵۶۳/۰	۴۷/۷	۹۲۱/۵
فصل مسکن و عمران شهری و روستایی و عشایری	۳۴۸۰۵/۴	۴۶۵/۹	۴۴,۹۳۲/۷	۶۰۱/۵	۲۹/۱

سهم اعتبارات ملی و استانی نسبت به کل مصارف تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال ۱۳۹۰ افزایش یافته و به ترتیب از ۴۹ و ۱۶/۹ درصد به ۵۷/۱ و ۲۲/۱ درصد رسیده‌اند و سهم ردیف‌های متفرقه از ۳۴/۱ درصد به ۲۰/۸ درصد کاهش یافته است (جدول ۱۸).
تراز (خالص) دارایی‌های سرمایه‌ای نسبت به سال ۱۳۹۰ از ۲۴۱ هزار میلیارد ریال به ۲۴۳/۲ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است. علیرغم آنکه رشد مصارف (تملك دارایی‌های سرمایه‌ای) بیش از منابع (واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای) است (جدول ۱۹).

جدول ۱۸. تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک ملی، استانی و ردیف‌های متفرقه لایحه بودجه

سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
اعتبارات ملی	۱۷۱/۲	۴۹	۲۱۸/۶	۵۷/۱	۲۷/۷
اعتبارات استانی	۵۹/۲	۱۶/۹	۸۴/۳	۲۲/۱	۴۲/۳
ردیف‌های متفرقه	۱۱۹/۳	۳۴/۱	۷۹/۶	۲۰/۸	-۳۳/۳
جمع	۳۴۹/۷	۱۰۰	۳۸۲/۵	۱۰۰	۹/۴

جدول ۱۹. تراز (خالص) تملک دارایی‌های سرمایه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه

(هزار میلیارد ریال)

با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۵۹۰/۷	۶۲۵/۷	۵/۹
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	۳۴۹/۷	۳۸۲/۵	۹/۴
تراز (خالص) دارایی‌های سرمایه‌ای	۲۴۱/۰	۲۴۳/۲	۰/۹

۳-۱. واگذاری تملک دارایی‌های مالی

منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های مالی بیشتر حاصل فروش سهام شرکت‌های دولتی، استفاده از حساب ذخیره ارزی، دریافت تسهیلات خارجی و برگشتی پرداختی سال‌های قبل است. تملک دارایی‌های مالی نیز برای بازپرداخت دیون دولت از جمله بازپرداخت وام‌های خارجی و تعهدات اصل اوراق مشارکت و تسویه دیون به پیمانکاران بابت اجرای طرح‌های عمرانی می‌باشد.

واگذاری دارایی‌های مالی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ بالغ بر ۱۳۰/۶ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰ با رشدی منفی معادل ۶۲/۲ درصد مواجه شده است که در این میان واگذاری سهام شرکت‌های دولتی (جمع‌ی - خرجی) بیشترین کاهش را داشته و از طرف دیگر منابع حاصل از واگذاری معادن و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای که در واقع جزء واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای است در سال ۱۳۹۱ حذف شده است (جدول ۲۰).

تملك دارایی‌های مالی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ بالغ بر ۷۳/۴ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰ با رشد منفی معادل ۷۵/۴ درصد مواجه شده است که بیشترین کاهش مربوط به واگذاری سهام به میزان ۷۷/۷ درصد بوده است. واگذاری سهام با سهم ۷۹/۸ درصد از کل اعتبارات تملک دارایی‌های مالی بیشترین اعتبار را به خود اختصاص داده است (جدول ۲۱).

با وجود کاهش منابع و مصارف دارایی‌های مالی خالص دارایی‌های مالی از ۴۷ هزار میلیارد

ریال در سال ۱۳۹۰ به ۵۷/۲ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۱ افزایش یافته است (جدول ۲۲).

جدول ۲۰. واگذاری دارایی‌های مالی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
منابع حاصل از استفاده از تسهیلات خارجی	۲,۶۱۰/۴	۰/۸	۲,۰۵۷/۱	۱/۷	-۲۱/۲
منابع حاصل از موجودی حساب ذخیره ارزی	۱۰,۰۰۰/۰	۲/۹	۱۰,۰۰۰/۰	۷/۷	—
منابع حاصل از دریافت اصل وام‌ها	۲,۵۵۳/۸	۰/۷	۲,۵۷۵/۰	۲/۰	۰/۸
منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی	۲۹۰,۰۰۰/۰	۸۴/۰	۱۰۵,۰۰۰/۰	۸۰/۱	-۶۳/۸
منابع حاصل از برگشتی پرداختی سال‌های قبل	۲۲,۵۰۵/۰	۶/۵	۱۱,۰۰۵/۰	۸/۵	-۵۱/۱
منابع حاصل از واگذاری معادن و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۷,۵۰۰/۰	۵/۱	—	—	-۱۰۰
جمع	۳۴۵,۱۶۹/۲	۱۰۰	۱۳۰,۶۳۷/۱	۱۰۰	-۶۲/۲

جدول ۲۱. تملک دارایی‌های مالی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
واگذاری سهام	۲۶۲,۴۰۰/۰	۸۸	۵۸,۶۰۰	۷۹/۸	-۷۷/۷
بازپرداخت اصل اوراق مشارکت	۸,۶۰۰/۲	۲/۹	۷,۱۱۷	۹/۷	-۷/۳
بازپرداخت اصل تسهیلات بانکی	۱,۳۳۰/۰	۰/۴	۹۰۰	۱/۲	-۳۲/۳
تعهدات پرداخت نشده سال‌های قبل	۲,۷۰۰/۰	۰/۹	۲/۲۵۰	۳/۰	-۷/۷
بازپرداخت اصل وام‌های خارجی و تعهدات	۴,۸۹۴/۸	۱/۷	۳,۷۸۴	۵/۲	-۲۲/۷
واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۷,۵۰۰/۰	۵/۸	—	—	-۱۰۰
سرمایه‌گذاری و کمک‌های فرهنگی و اقتصادی بین‌المللی	۸۲۰/۰	-/۳	۸۰۰	۱/۱	-۲/۵
جمع	۲۹۸,۲۰۰/۰	۱۰۰	۷۳,۴۵۱/۰	۱۰۰	-۷۵/۴

جدول ۲۲. خالص دارایی‌های مالی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰
(هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
واگذاری دارایی‌های مالی	۲۴۵/۲	۱۳۰/۶	-۶۲/۲
تملك دارایی‌های مالی	۲۹۸/۲	۷۳/۴	-۷۵/۴
خالص دارایی‌های مالی	۴۷/۰	۵۷/۲	۲۱/۷

۲. بودجه استان‌ها

سهم منابع و مصارف بودجه استان‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ از کل منابع و مصارف عمومی دولت افزایش یافته و نسبت آن به کل بودجه عمومی دولت، در منابع از ۱۲/۴ به ۲۰/۲ درصد، در مصارف از ۶/۴ به ۸/۶ درصد افزایش یافته است. منابع و مصارف استانی نسبت به بودجه سال ۱۳۹۰ به ترتیب ۵۲/۶ و ۲۶/۴ درصد رشد داشته‌اند (جدول ۲۳).

سهم مصارف هزینه‌ای بودجه استان‌ها به کل مصارف هزینه‌ای عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به سال ۱۳۹۰ از ۴/۳ درصد به ۴ درصد کاهش یافته و سهم تملك دارایی‌های سرمایه‌ای نسبت به کل مصارف سرمایه‌ای از ۱۶/۹ درصد به ۲۲ درصد افزایش یافته است. اعتبارات هزینه‌ای و تملك دارایی‌های سرمایه‌ای استانی نسبت به سال ۱۳۹۰ به ترتیب دارای رشدی معادل ۲ و ۴۲/۴ درصد است. رشد اعتبارات هزینه‌ای کمتر از متوسط رشد کل مصارف و رشد اعتبارات تملك دارایی‌های سرمایه‌ای بیشتر از متوسط رشد کل مصارف است (جدول ۲۴).

استان‌های تهران، البرز، مازندران و گیلان در اعتبارات تملك دارایی‌های سرمایه‌ای دارای رشدی بیش از ۶۰ درصد بوده و بالاترین رشد را به خود اختصاص داده‌اند. استان‌های خوزستان، چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد با رشدی کمتر از ۳۰ درصد کمترین رشد را به خود اختصاص داده‌اند. اعتبارات هزینه‌ای استان‌های تهران، هرمزگان، خراسان رضوی، خوزستان، اصفهان، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی و البرز دارای رشد منفی بوده و استان تهران با رشد منفی ۱۳/۷ درصد بیشترین کاهش را نسبت به بودجه سال ۱۳۹۰ به خود اختصاص داده است. بیشترین رشد اعتبارات هزینه‌ای متعلق به استان‌های کهگیلویه و بویراحمد با ۱۴/۲ درصد و ایلام با ۱۲/۵ درصد است (جدول ۲۵).

سرانه اعتبارات استانی نسبت به برآورد جمعیت هر استان در سال ۱۳۸۹ نشان‌دهنده آن است که استان‌های بوشهر، ایلام و کهگیلویه و بویراحمد در بیشترین سرانه و استان‌های تهران، اصفهان

و خراسان رضوی کمترین سرانه را به خود اختصاص داده‌اند. سرانه هفت استان از متوسط سرانه اعتبارات استانی کمتر است (جدول ۲۶).

جدول ۲۷ نشان‌دهنده استان‌هاست که منابع آنها بیشتر از مصارف می‌باشد و بازار منابع آنان در جای دیگری مصرف می‌شود که در این میان استان تهران بیشترین سهم را به خود اختصاص داده است. استان‌های گیلان، زنجان، سمنان و قم نیز نسبت به سال ۱۳۹۰ دارای منابعی بیش از مصارف شده‌اند.

جدول ۲۳. سهم منابع و مصارف استان‌ها از منابع و مصارف بودجه عمومی دولت در

لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل بودجه عمومی	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از بودجه عمومی	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
منابع استانی	۱۹۱/۰	۱۲/۴	۲۹۱/۵	۲۰/۲	۵۲/۶
مصارف استانی	۹۸/۲	۶/۴	۱۲۴/۱	۸/۶	۲۶/۴
منابع و مصارف بودجه عمومی	۱,۵۴۵/۸	—	۱,۴۴۱	—	-۶/۸

جدول ۲۴. سهم مصارف استانی از مصارف عمومی دولت در لایحه بودجه

سال ۱۳۹۰ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
اعتبارات هزینه‌ای	۳۹/۰	۴/۳	۳۹/۸	۴	۲
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۵۹/۲	۱۶/۹	۸۴/۳	۲۲	۴۲/۴
اعتبارات هزینه‌ای کل	۸۹۷/۹	—	۹۸۵/۱	—	۹/۷
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کل	۳۴۹/۷	—	۳۸۲/۵	—	۹/۴

جدول ۲۵. اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(میلیارد ریال)

نام استان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰			لایحه بودجه سال ۱۳۹۱			سرانه جمعیت استان ۱۳۸۹ (هزار ریال)	سرانه جمعیت استان ۱۳۸۹ (هزار ریال)	درصد رشد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰		
	هزینه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع	هزینه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع			هزینه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع
مرکزی	۸۷۹/۲	۱,۰۸۸	۱,۹۶۷/۲	۹۴۲/۲	۱,۶۰۳	۲,۵۴۵/۲	۱,۸۲۸	۷/۲	۴۷/۳	۸۰/۱	
گیلان	۱,۷۵۲/۵	۱,۶۷۰/۳	۳,۴۲۲/۸	۱,۷۸۰/۴	۲,۷۱۱	۴,۴۹۱/۴	۱,۸۳۰	۱/۶	۶۲/۳	۳۱/۲	
مازندران	۱,۹۵۰/۷	۱,۸۹۰/۹	۳,۸۴۱/۶	۲,۰۸۵/۴	۳,۱۰۰	۵,۱۸۵/۴	۲,۵۵۸	۶/۹	۶۳/۹	۳۵	
آذربایجان شرقی	۱,۶۴۶/۷	۲,۱۴۵/۵	۳,۷۹۲/۲	۱,۶۲۴/۴	۳,۳۳۸	۴,۹۸۰/۴	۱,۳۴۹	-۱/۴	۵۵/۶	۱۳/۱	
آذربایجان غربی	۱,۵۵۶/۳	۲,۳۱۴/۷	۳,۸۷۱/۰	۱,۵۵۱/۷	۳,۲۹۳	۴,۸۴۴/۷	۱,۶۰۶	-۰/۳	۴۲/۲	۲۵/۱	
کرمانشاه	۱,۳۰۶/۵	۲,۰۶۳/۷	۳,۳۷۰/۲	۱,۴۱۷/۸	۲,۷۳۶	۴,۱۵۳/۸	۲,۱۸۰	۸/۵	۳۲/۶	۲۳/۲	
خوزستان	۲,۲۷۲/۷	۶,۹۸۸/۷	۹,۲۶۱/۴	۲,۲۱۶/۹	۸,۶۶۶	۱۰,۸۸۲/۹	۲,۴۳۴	-۲/۵	۲۴/۰	۱۷/۵	
فارس	۲,۲۸۳/۶	۳,۱۱۲/۶	۵,۳۹۶/۲	۲,۳۵۴/۴	۴,۷۳۰	۷,۰۸۴/۴	۱,۵۶۴	۳/۱	۵۲/۰	۳۱/۳	
کرمان	۱,۵۹۰/۴	۲,۶۲۳/۳	۴,۲۱۳/۷	۱,۶۵۹/۹	۳,۷۶۸	۵,۴۲۷/۹	۱,۸۴۲	۴/۴	۴۳/۶	۲۸/۸	
خراسان رضوی	۲,۵۳۱/۸	۳,۶۱۱/۲	۶,۱۴۳	۲,۴۵۲/۳	۵,۳۲۶	۷,۷۷۸/۳	۱,۳۰۹	-۳/۲	۴۷/۵	۲۶/۶	
اصفهان	۲,۰۸۲/۶	۲,۳۴۵/۹	۴,۴۲۸/۵	۲,۰۵۳/۹	۳,۵۳۷	۵,۵۹۰/۹	۱,۱۶۴	-۱/۴	۵۰/۸	۲۶/۲	
هرمزگان	۱,۰۴۱/۴	۱,۸۷۲/۸	۲,۹۱۴/۲	۹۸۹/۳	۲,۵۴۰	۳,۵۲۹/۳	۲,۲۶۴	-۵/۰	۳۵/۶	۲۱/۱	
سیستان و بلوچستان	۱,۳۰۸/۳	۳,۱۱۰/۸	۴,۴۱۹/۱	۱,۳۶۶/۹	۴,۳۲۳	۵,۶۸۹/۹	۲,۰۸۲	۴/۵	۳۹/۰	۲۸/۷	
کردستان	۹۴۰/۶	۱,۷۵۱/۸	۲,۶۹۲/۴	۱,۰۱۸/۴	۲,۲۹۴	۳,۳۱۲/۴	۲,۳۴۹	۸/۲	۳۱/۰	۲۳/۰	
همدان	۱,۰۱۸/۴	۱,۴۴۹/۷	۲,۴۶۸/۱	۱,۰۸۴/۲	۱,۹۸۸	۳,۰۷۲/۲	۱,۸۰۸	۶/۵	۳۷/۱	۲۴/۵	
لرستان	۱,۰۵۲	۲,۱۶۸/۸	۳,۲۲۰/۸	۱,۰۹۷/۰	۲,۹۲۲	۴,۰۱۹/۰	۲,۲۸۶	۴/۳	۳۴/۷	۲۴/۸	
ایلام	۷۰۶/۹	۱,۱۲۳	۱,۸۲۹/۹	۷۹۵/۴	۱,۶۹۱	۲,۴۸۶/۴	۴,۳۹۰	۱۲/۵	۵۰/۶	۳۵/۹	
زنجان	۸۴۱/۳	۱,۲۶۳/۷	۲,۱۰۵	۸۶۰/۶	۱,۶۶۳	۲,۵۲۳/۶	۲,۵۶۶	۲/۳	۳۱/۶	۱۹/۹	
چهارمحال بختیاری	۷۰۶/۶	۱,۰۳۴/۶	۱,۷۴۱/۲	۷۸۵/۳	۱,۳۳۲	۲,۱۱۷/۳	۲,۳۷۱	۷/۳	۲۸/۷	۲۱/۶	
کهگیلویه و بویراحمد	۶۹۷	۱,۵۰۸/۳	۲,۲۰۵/۳	۷۹۶/۰	۱,۹۲۹	۲,۷۲۵/۰	۴,۰۷۲	۱۴/۲	۲۷/۹	۲۳/۶	
سمنان	۷۷۳/۴	۷۶۱/۸	۱,۵۳۵/۲	۸۱۷/۹	۱,۱۴۸	۱,۹۶۵/۹	۳,۱۴۸	۵/۸	۵۰/۷	۲۸/۰	
یزد	۸۷۴/۲	۸۶۳/۵	۱,۷۳۷/۷	۹۲۲/۶	۱,۳۷۵	۲,۲۹۷/۶	۲,۱۵۶	۵/۵	۵۹/۲	۲۲/۲	
بوشهر	۹۳۸/۷	۲,۶۸۱/۱	۳,۶۱۹/۸	۹۷۷/۳	۳,۵۳۲	۴,۵۰۹/۳	۴,۷۷۹	۴/۱	۳۱/۷	۲۴/۶	

درصد رشد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰			سرايه جمعيت استان ۱۳۸۹ (هزار ريال)	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱			سرايه جمعيت استان ۱۳۸۹ (هزار ريال)	قانون بودجه سال ۱۳۹۰			نام استان
جمع	تملك دارايی‌های سرمايه‌ای	هزينه‌ای		جمع	تملك دارايی‌های سرمايه‌ای	هزينه‌ای		جمع	تملك دارايی‌های سرمايه‌ای	هزينه‌ای	
۲۱/۲	۶۶/۸	-۱۳/۷	۴۴۱	۶,۵۲۴/۷	۳,۸۹۰	۲,۶۳۴/۷	۳۶۴	۵,۲۸۳/۲	۲,۳۳۱/۶	۳,۰۵۱/۶	تهران
۸۲/۸	۴۴/۶	۱۰/۲	۱,۹۸۳	۲,۴۶۴/۷	۱,۵۸۱	۸۸۳/۷	۱,۵۲۵	۱,۸۹۵/۳	۱,۰۹۳/۴	۸۰۱/۹	اردبيل
۲۱/۳	۳۲/۵	۱/۳	۱,۵۷۸	۱,۷۸۰/۰	۱,۲۴۷	۵۳۳/۰	۱,۳۰۱	۱,۴۶۷/۵	۹۴۱/۲	۵۲۶/۳	قم
۳۳/۹	۵۴/۵	۵/۵	۱,۶۹۴	۲,۰۵۴/۰	۱,۳۷۵	۶۷۹/۰	۱,۳۶۵	۱,۵۳۳/۶	۸۹۰	۶۴۳/۶	قزوین
۲۵/۹	۴۴/۹	۳/۹	۱,۹۰۷	۳,۲۱۶/۸	۱,۹۸۶	۱,۲۳۰/۸	۱,۵۱۴	۲,۵۵۴/۶	۱,۳۷۰/۲	۱,۱۸۴/۴	گلستان
۳۴/۴	۵۱/۸	۶/۷	۲,۶۰۹	۲,۱۸۸/۴	۱,۵۲۰	۶۶۸/۴	۱,۹۴۰	۱,۶۲۷/۷	۱,۰۰۱/۳	۶۲۶/۴	خراسان شمالی
۲۴/۸	۳۵/۰	۷/۷	۳,۵۱۸	۲,۳۸۱/۰	۱,۶۱۳	۷۶۸/۰	۲,۸۱۹	۱,۹۰۷/۷	۱,۱۹۴/۴	۷۱۳/۳	خراسان جنوبی
۳۵/۳	۶۴/۱	--/۳	۲,۲۱۰	۲,۲۸۵/۹	۱,۵۳۲	۷۵۳/۹	۱,۶۳۳	۱,۶۸۹/۵	۹۳۳/۷	۷۵۵/۸	البرز

جدول ۲۶. سرانه اعتبارات استان‌ها برحسب برآورد جمعیت سال ۱۳۸۹ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (هزار ریال)

نام استان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱
بوشهر	۳,۸۳۶	۴,۷۷۹
ایلام	۳,۲۳۱	۴,۳۹۰
کهگیلویه و بویراحمد	۳,۲۹۶	۴,۰۷۲
خراسان جنوبی	۲,۸۱۹	۳,۵۱۸
سمنان	۲,۴۵۸	۳,۱۴۸
خراسان شمالی	۱,۹۴۰	۲,۶۰۹
زنجان	۲,۱۴۰	۲,۵۶۶
مازندران	۱,۸۹۵	۲,۵۵۸
خوزستان	۲,۰۷۱	۲,۴۳۴
چهارمحال و بختیاری	۱,۹۵۰	۲,۳۷۱
کردستان	۱,۹۰۹	۲,۳۴۹
لرستان	۱,۸۳۲	۲,۲۸۶
هرمزگان	۱,۸۶۹	۲,۲۶۴
البرز	۱,۶۳۳	۲,۲۱۰
کرمانشاه	۱,۷۶۸	۲,۱۸۰
یزد	۱,۶۳۰	۲,۱۵۶
سیستان و بلوچستان	۱,۶۱۷	۲,۰۸۲
اردبیل	۱,۵۲۵	۱,۹۸۳
گلستان	۱,۵۱۴	۱,۹۰۷
کرمان	۱,۴۳۰	۱,۸۴۲
گیلان	۱,۳۹۵	۱,۸۳۰
مرکزی	۱,۴۱۳	۱,۸۲۸
همدان	۱,۴۵۲	۱,۸۰۸
قزوین	۱,۲۶۵	۱,۶۹۴
آذربایجان غربی	۱,۲۸۳	۱,۶۰۶
قم	۱,۳۰۱	۱,۵۷۸
فارس	۱,۱۹۲	۱,۵۶۴
آذربایجان شرقی	۱,۰۲۷	۱,۳۴۹
خراسان رضوی	۱,۰۳۴	۱,۳۰۹
اصفهان	۹۲۲	۱,۱۶۴
تهران	۳۶۴	۴۴۱
متوسط سرانه اعتبارات استانی	۱,۳۱۵	۱,۶۶۱

جدول ۲۷. استان‌هایی که دارای مزاد منابع نسبت به مصارف استانی می‌باشند در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (میلیارد ریال)

نام استان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰			لایحه بودجه سال ۱۳۹۱		
	منابع	مصارف	تفاوت	منابع	مصارف	تفاوت
مرکزی	۳,۶۱۲/۶	۱,۸۸۲/۲	۱,۷۲۹/۴	۵,۶۰۱/۶	۲,۴۲۷/۲	۳,۱۷۴/۴
گیلان	—	—	—	۴,۴۴۲/۷	۴,۲۹۵/۴	۱۴۷/۳
آذربایجان شرقی	۵,۳۱۶/۹	۳,۵۴۱/۹	۱,۷۷۵	۷,۴۵۹/۴	۴,۶۲۶/۴	۲,۸۳۳
خوزستان	۸,۳۵۹/۰	۶,۷۴۰/۵	۱,۶۱۸/۵	۱۲,۹۶۸/۵	۷,۴۵۲/۹	۵,۵۱۶/۶
فارس	۴,۶۷۶/۸	۴,۴۸۵/۶	۱۹۱/۲	۷,۴۵۱/۴	۵,۷۱۱/۴	۱,۶۹۰
کرمان	۵,۴۲۶/۰	۳,۷۰۲/۷	۱,۷۲۳/۳	۷,۹۸۳/۴	۴,۷۰۵/۹	۳,۲۷۷/۵
خراسان رضوی	۷,۳۴۳/۶	۵,۳۸۴/۵	۱,۹۵۹/۱	۱۰,۱۹۹/۳	۶,۶۹۲/۳	۳,۵۰۷
اصفهان	۱۲,۷۴۹/۷	۴,۲۲۷/۵	۸,۵۲۲/۲	۲۰,۴۶۷/۳	۵,۳۰۶/۹	۱۵,۱۶۰/۴
هرمزگان	۴,۳۱۵/۱	۲,۴۳۲/۲	۱,۸۸۲/۹	۶,۸۴۱/۳	۲,۹۰۵/۳	۳,۹۳۶
زنجان	—	—	—	۲,۳۹۵/۴	۲,۲۸۶/۶	۱۰۸/۸
سمنان	—	—	—	۲,۰۵۰/۶	۱,۸۵۶/۸	۱۹۳/۸
یزد	۲,۵۲۰/۰	۱,۵۶۵/۳	۹۵۴/۷	۴,۳۰۷/۵	۲,۰۵۴/۶	۲,۲۵۲/۹
بوشهر	۵,۳۲۶/۶	۲,۲۹۴/۵	۳,۰۳۲/۱	۸,۱۷۷/۳	۲,۴۴۵/۳	۵,۸۳۲
تهران	۱۰۰,۹۵۳/۲	۵,۳۷۳/۰	۹۵,۵۸۰/۲	۱۵۳,۱۳۳/۷	۶,۵۱۱/۷	۱۴۶,۶۲۲
قم	—	—	—	۱,۸۶۳/۱	۱,۷۷۲/۰	۹۱/۱
قزوین	۲,۲۹۰/۶	۱,۴۴۷/۳	۸۴۳/۳	۴,۳۶۴/۹	۱,۹۳۲/۰	۲,۴۳۲/۹
البرز	۳,۵۹۲/۳	۱,۶۸۰/۴	۱,۹۱۱/۹	۵,۷۴۸/۸	۲,۲۷۳/۹	۳,۴۷۴/۹

توضیح: بدون احتساب ۲ درصد درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی.

سهم حقوق و مزایای مستمر اعتبارات استانی نسبت به سال ۱۳۹۰ از افزایش برخوردار بوده و از ۳۹ درصد به ۴۱/۷ درصد رسیده است. رشد این اعتبارات نیز ۹/۲ درصد است (جدول ۲۸).

جدول ۲۸. سهم حقوق و مزایای مستمر از اعتبارات هزینه‌ای استان در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ (هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
حقوق و مزایای مستمر	۱۵/۲	۳۹	۱۶/۶	۴۱/۷	۹/۲
سایر هزینه‌ها	۲۳/۸	۶۱	۲۳/۲	۵۸/۳	-۲/۵
جمع	۳۹/۰	۱۰۰	۳۹/۸	۱۰۰	۲/۰

۳. ردیف‌های متفرقه

اعتبارات ردیف‌های متفرقه در سال ۱۳۹۱ بالغ بر ۲۴۲/۹ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است که در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ از کاهشی معادل ۳۳/۷ درصد برخوردار می‌باشد. به عبارت دیگر اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ردیف‌های متفرقه در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال ۱۳۹۰ کاهش یافته و به ترتیب دارای رشد منفی ۳۳/۹ و ۳۳/۳ درصد می‌باشند (جدول ۲۹). در ردیف‌های متفرقه فقط اعتبارات خاص پیش‌بینی نشده دارای رشدی معادل ۶۳/۸ درصد می‌باشد و سایر موارد کاهش یافته‌اند. بیشترین کاهش مربوط به اعتبار ردیف‌های موردی (موقت) با رشد کاهشی ۶۳/۲ درصد است. بیشترین سهم اعتبارات نسبت به کل ردیف‌های متفرقه مربوط به اعتبارات یارانه‌ها و ردیف‌های موردی (موقت) است (جدول ۳۰).

جدول ۲۹. ترکیب اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ردیف‌های متفرقه

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد از کل	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد از کل	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
اعتبارات هزینه‌ای	۲۴۶/۹	۶۷/۴	۱۶۳/۳	۶۷/۲	-۳۳/۹
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۱۹/۳	۳۲/۶	۷۹/۶	۳۲/۸	-۳۳/۳
جمع	۳۶۶/۲	۱۰۰	۲۴۲/۹	۱۰۰	-۳۳/۷

جدول ۳۰. ردیف‌های متفرقه لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(میلیارد ریال)

درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون سال ۱۳۹۰			لایحه بودجه سال ۱۳۹۱			قانون بودجه سال ۱۳۹۰			عنوان
جمع	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه	جمع	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه	جمع	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه	
۶۳/۸	۷۹/۹	۵/۸	۷,۷۶۵	۶,۶۷۵	۱,۰۹۰	۴,۷۴۱	۳,۷۱۱	۱,۰۳۰	اعتبارات خاص پیش‌بینی نشده
-۲۵/۵	-۶۲/۳	-۱۹/۶	۱۳۷,۹۰۴/۶	۹,۷۷۴	۱۲۸,۱۳۰/۶	۱۸۵,۱۹۱/۳	۲۵,۸۸۷/۹	۱۵۹,۳۰۳/۴	اعتبارات یارانه‌ها
-۷/۸	-۸/۴	-۷/۱	۴۳,۳۹۳/۲	۲۴,۳۲۳/۶	۱۹,۰۶۹/۹	۴۷,۰۸۲	۲۶,۵۵۹/۷	۲۰,۵۲۲/۳	اعتبارات تمرکز درآمد - هزینه
-۱۲	-۱/۱	-۲۰/۶	۱۰,۹۹۵	۴,۸۹۵	۶,۱۰۰	۱۲,۶۳۵/۹	۴,۹۴۹/۹	۷,۶۸۶/۰	اعتبارات نهادهای خاص
-۶۳/۲	-۴۱/۷	-۸۶	۴۱,۵۳۷/۶	۳۳,۹۳۳/۳	۷,۶۰۴/۳	۱۱۲,۸۷۸/۳	۵۸,۱۹۴/۵	۵۴,۶۸۳/۸	اعتبار ردیف‌های موردی (موقت)
-۶۴	-	-۶۴	۱,۳۳۲/۹	-	۱,۳۳۲/۹	۳,۷۰۴/۷	-	۳,۷۰۴/۷	سود و کارمزد وام‌های داخلی و خارجی
-۳۳/۷	-۳۳/۳	-۳۳/۹	۲۴۲,۹۲۸/۳	۷۹,۶۰۰/۹	۱۶۳,۳۲۷/۴	۳۶۶,۲۳۳/۲	۱۱۹,۳۰۳	۲۴۶,۹۳۰/۲	جمع

۴. درآمدهای اختصاصی

اعتبارات از محل درآمد اختصاصی مربوط به هزینه‌هایی است که به موجب قانون درآمد خاص برای مصارف خاص در نظر گرفته شده است. درآمدهای اختصاصی ۱۲/۲ درصد از کل بودجه عمومی دولت را در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به خود اختصاص داده است. در طرف منابع اختصاصی درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات و درآمدهای متفرقه بیشترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند و به ترتیب از رشدی معادل ۲۴/۷ و ۳۷/۷ درصد برخوردار بوده‌اند (جدول ۳۱).

درآمدهای اختصاصی ملی عمده‌ترین بخش درآمدهای اختصاصی را تشکیل می‌دهد که در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال ۱۳۹۰ از رشدی معادل ۳۲/۹ درصد برخوردار بوده است. درآمدهای اختصاصی استانی نیز معادل ۵/۱ درصد رشد داشته است (جدول ۳۲).

در طرف مصارف از محل درآمدهای اختصاصی به تفکیک فصول عملیاتی بیشترین اعتبارات متعلق به فصول دفاع، آموزش و بهداشت و سلامت می‌باشد که به ترتیب از رشدی معادل ۴۲، ۱۷/۱ و ۳۰/۴ درصد برخوردار می‌باشند (جدول ۳۳).

جدول ۳۱. درآمدهای اختصاصی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
درآمدهای مالیاتی	۴,۰۸۰/۱	۵,۰۵۱/۳	۲۳/۸
درآمدهای ناشی از کمک‌های اجتماعی	۳,۰۰۰/۰	۵,۰۰۰/۰	۶۶/۷
درآمد حاصل از مالکیت دولت	۵/۵	۶/۵	۱۸/۲
درآمد حاصل از فروش کالاها و خدمات	۶۲,۳۴۲/۴	۷۷,۷۲۷/۵	۲۴/۷
درآمدهای حاصل از جرائم و خسارات	۱/۰	۱/۰	-
درآمدهای متفرقه	۸۰,۴۷۱/۰	۱۱۰,۸۱۹	۳۷/۷
منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۱,۴۵۵/۰	۱,۴۸۳/۰	۱/۹
جمع	۱۵۱,۳۵۵/۰	۲۰۰,۰۸۸/۳	۳۲/۲

جدول ۳۲. مصارف از محل درآمدهای اختصاصی به تفکیک ملی و استانی در لایحه بودجه

(هزار میلیارد ریال)

سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
درآمدهای اختصاصی ملی	۱۴۷/۵	۱۹۶/۰	۳۲/۹
درآمدهای اختصاصی استانی	۳/۹	۴/۱	۵/۱
جمع	۱۵۱/۴	۲۰۰/۱	۳۲/۲

جدول ۳۳. مصارف از محل درآمدهای اختصاصی به تفکیک فصول عملیاتی در لایحه بودجه

سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
فصل دفاع	۷۱,۳۶۸/۷	۱۰۱,۳۷۵/۲	۴۲
فصل آموزش	۱۳,۶۸۹/۵	۱۶,۰۲۶/۳	۱۷/۱
فصل بهداشت و سلامت	۴۹,۰۶۳/۲	۶۳,۹۶۹/۹	۳۰/۴
سایر فصول	۱۷,۲۳۳/۶	۱۸,۷۱۶/۹	۸/۶

۵. بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت

این بخش از بودجه کل کشور که معادل ۳,۶۵۰/۹ هزار میلیارد ریال می‌باشد مربوط به تصدی‌های دولتی است که از سه گروه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت تشکیل شده است. که در سال ۱۳۹۱ حدود ۶۷/۸ درصد از بودجه کل کشور را به خود اختصاص داده و از رشدی معادل ۲/۸ درصد نسبت به سال ۱۳۹۰ برخوردار بوده است. بیشترین اعتبار متعلق به شرکت‌های دولتی است که در سال ۱۳۹۱ فقط رشدی معادل ۰/۵ درصد داشته‌اند (جدول ۳۴).

مصارف هزینه‌ای این بخش از بودجه کشور دارای رشد منفی ۴/۲- درصد و هزینه‌های سرمایه‌ای دارای رشدی معادل ۲۰/۴ درصد نسبت به سال ۱۳۹۰ می‌باشند. بیشترین رشد نیز مربوط به افزایش دارایی‌های جاری با رشدی معادل ۱۶۲/۵ درصد می‌باشد. در بخش منابع نیز استفاده از وام‌های خارجی دارای رشد منفی (۳۵/۹-) درصدی و تسهیلات بانکی و سایر وام‌های داخلی دارای رشد ۹۹ درصدی می‌باشد. جداول ۳۵ الی ۳۸ نشان‌دهنده اجزای تشکیل‌دهنده بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت می‌باشند.

جدول ۳۴. بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در

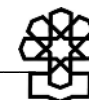
لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (هزار میلیارد ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
شرکت‌های دولتی	۳,۳۱۹/۱	۳,۳۳۵/۱	۰/۵
بانک‌ها	۱۹۴/۳	۲۷۵/۱	۴۱/۶
مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت	۳۷/۲	۴۰/۷	۹/۴
جمع	۳,۵۵۰/۶	۳,۶۵۰/۹	۲/۸

جدول ۳۵. بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(هزار میلیارد ریال)

مصارف				منابع			
درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	عنوان	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	عنوان
-۴/۲	۲,۳۲۹/۱	۲,۴۳۱/۱	هزینه‌ها	-۳/۲	۲,۵۵۲/۹	۲,۶۳۶/۶	درآمدها
-	۲۸/۸	۲۸/۸	مالیات	۳۷/۳	۹/۲	۶/۷	از محل اعتبارات هزینه‌ای
-۱۱/۸	۲۳/۲	۲۶/۳	سود سهام	۲۹/۰	۱۰۱/۰	۷۸/۳	از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
-۰/۳	۳۱/۹	۳۲/۰	۴۰ درصد سود ویژه	۹۹/۰	۴۳۰/۱	۲۱۶/۱	تسهیلات بانکی و سایر وام‌های داخلی
۱۰۰	۱/۰	۰/۵	سایر حساب‌های تخصیص سود	-۳۵/۹	۱۷۹/۹	۲۸۰/۶	وام‌های خارجی
۲۰/۶	۱۱۲/۸	۹۳/۵	بازپرداخت تسهیلات بانکی و سایر وام‌های داخلی	۱۹/۵	۱۴/۱	۱۱/۸	استفاده از دارایی‌های جاری
-۳۵/۰	۴۷/۳	۷۲/۷	بازپرداخت‌های وام‌های خارجی	۱۳/۵	۳۶۳/۷	۳۲۰/۵	سایر دریافت‌ها
۱۴/۳	۱/۶	۱/۴	وجوه اداره شده				
۲۰/۶	۱۴۷/۴	۱۲۲/۲	بازپرداخت ودیعه، بدهی‌ها و سایر پرداخت‌ها				
۲۰/۴	۹۷۴/۱	۸۰۹/۳	هزینه‌های سرمایه‌ای				
۱۶۲/۵	۴۸/۳	۱۸/۴	افزایش دارایی‌های جاری				
۳/۰	۳,۷۴۵/۵	۳,۶۳۶/۲	جمع				
۱۰/۵	۹۴/۶	۸۵/۶	کسر می‌شود هزینه استهلاک				
۲/۸	۳,۶۵۰/۹	۳,۵۵۰/۶	جمع کل	۲/۸	۳,۶۵۰/۹	۳,۵۵۰/۶	جمع کل

جدول ۳۶. بودجه شرکت‌های دولتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

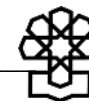
(هزار میلیارد ریال)

مصارف				منابع			
درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	عنوان	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	عنوان
-۷/۵	۲,۰۶۹/۵	۲,۲۳۸/۴	هزینه‌ها	-۷	۲,۲۵۱/۲	۲,۴۱۹/۱	درآمدها
-۱۹/۴	۱۸/۳	۲۲/۷	مالیات	۳۷/۳	۹/۲	۶/۷	از محل اعتبارات هزینه‌ای
-۱۱/۹	۲۳/۰	۲۶/۱	سود سهام	۲۹/۰	۱۰۱/۰	۷۸/۳	از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
-۳۱/۷	۱۵/۱	۲۲/۱	۴۰ درصد سود ویژه	۱۰۰	۴۲۵/۱	۲۱۲/۱	تسهیلات بانکی و سایر وام‌های داخلی
۸۰	۰/۹	۰/۵	سایر حساب‌های تخصیص سود	-۳۵/۶	۱۸۰/۰	۲۷۹/۶	وام‌های خارجی
۲۳/۸	۱۱۲/۹	۹۱/۲	بازپرداخت تسهیلات بانکی و سایر وام‌های داخلی	۱۹/۵	۱۴/۱	۱۱/۸	استفاده از دارایی‌های جاری
-۳۵/۰	۴۷/۳	۷۲/۶	بازپرداخت‌های وام‌های خارجی	۱۳/۸	۳۵۴/۵	۳۱۱/۵	سایر دریافت‌ها
۱۸	۱/۳	۱/۱	وجوه اداره شده				
۲۱/۴	۱۴۵/۵	۱۱۹/۸	بازپرداخت ودیعه، بدهی‌ها و سایر پرداخت‌ها				
۲۰/۶	۹۵۱/۰	۷۸۸/۴	هزینه‌های سرمایه‌ای				
۱۵۰/۰	۳۷/۰	۱۴/۸	افزایش دارایی‌های جاری				
۰/۷	۳,۴۲۱/۸	۳,۳۹۷/۷	جمع				
۱۰/۳	۸۶/۷	۷۸/۶	کسر می‌شود هزینه استهلاک				
۰/۵	۳,۳۳۵/۱	۳,۳۱۹/۱	جمع کل	۰/۵	۳,۳۳۵/۱	۳,۳۱۹/۱	جمع کل

جدول ۳۷. بودجه بانکها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(هزار میلیارد ریال)

مصارف				منابع			
درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	عنوان	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	عنوان
۳۷/۸	۲۳۲/۲	۱۶۸/۵	هزینه‌ها	۴۱/۸	۲۷۴/۲	۱۹۳/۴	درآمدها
۶۹/۳	۱۰/۵	۶/۲	مالیات	-	۰/۹	۰/۹	سایر دریافتها
-	۰/۲	۰/۲	سود سهام				
۶۹/۷	۱۶/۸	۹/۹	۴۰ درصد سود ویژه				
-	۰/۱	۰/۱	سایر حساب‌های تخصیص سود				
-۲۲/۱	۶/۰	۷/۷	هزینه‌های سرمایه‌ای				
۲۱۶/۷	۱۱/۴	۳/۶	افزایش دارایی‌های جاری				
۴۱/۳	۲۷۷/۲	۱۹۶/۲	جمع				
۱۰/۵	۲/۱	۱/۹	کسر می‌شود هزینه استهلاک				
۴۱/۶	۲۷۵/۱	۱۹۴/۳	جمع کل	۴۱/۶	۲۷۵/۱	۱۹۴/۳	جمع کل

جدول ۳۸. بودجه مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با بودجه سال ۱۳۹۰

(هزار میلیارد ریال)

مصارف				منابع			
درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	عنوان	درصد رشد لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	عنوان
۱۳/۷	۲۷/۴	۲۴/۱	هزینه‌ها	۱۳/۷	۲۷/۴	۲۴/۱	درآمدها
-۱۰۰	-	۲/۳	بازپرداخت تسهیلات بانکی و سایر وام‌های داخلی	۲۵	۵/۰	۴/۰	تسهیلات بانکی و سایر وام‌های داخلی
-	-/۳	۰/۳	وجوه اداره شده	-۱۰۰	-	۱/۰	وام‌های خارجی
-۲۵	۱/۸	۲/۴	بازپرداخت ودیعه، بدهی‌ها و سایر پرداخت‌ها	۲/۵	۸/۳	۸/۱	سایر دریافت‌ها
۲۹/۵	۱۷/۱	۱۳/۲	هزینه‌های سرمایه‌ای				
۱۰/۲	۴۶/۶	۴۲/۳	جمع				
۱۵/۷	۵/۹	۵/۱	کسر می‌شود هزینه استهلاک				
۹/۴	۴۰/۷	۳۷/۲	جمع کل	۹/۴	۴۰/۷	۳۷/۲	جمع کل

منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور.
۲. قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۲۵۹

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۲۱. تصاویری از لایحه بودجه

نام دفتر: مطالعات برنامه و بودجه (گروه بودجه)

تهیه و تدوین: مهرداد محمدپور

ناظران علمی: محمدتقی فیاضی، محسن فاتحی زاده

مقتضای: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱۲/۸